

MOTÝL

Slovník

stratených

slov

Román o sile slov, ktoré obrátili
históriu hore nohami

PIP WILLIAMSOVÁ

Slovník
stratených
slov

PIP WILLIAMSOVÁ

VYDAVATELSTVO MOTÝL

THE DICTIONARY OF LOST WORDS

Copyright © Pip Williams, 2020

Original edition published by Affirm Press in 2020

Slovak edition published by agreement with Affirm Press Pty Ltd. and Kristin Olson Literary Agency, s.r.o., Praha, Czech Republic.

All rights reserved.

Translation © Klára Kruteková 2022

Slovak edition © Vydavateľstvo Motýľ 2022

Cover photo © stock.adobe/Kira Nova, Elen Lane; Shutterstock/Anatolir, Zhukov Oleg, Preto Perola

Designed by Zuzana Ondrovičová

www.vydavatelstvomotyl.sk

Tlač: TBB, a. s., Banská Bystrica

ISBN: 978-80-8164-286-9

Mame a ockovi

„Skvelý román o slovách, ich dobrodružstvách a schopnosti definovať svet. Tento rok už originálnejší román určite nevyjde. Tým som si istý.“

TOM KENEALLY, autor knihy *Schindlerov zoznam*

„*Slovník stratených slov* splňa predpoklady pre najlepší historický román – vskutku originálny koncept ruka v ruke s krásne vykreslenými postavami, pohlcujúce zasadenie deja s uspokojujivým príbehom. Na pozadí hnutia sufražetiek a prvej svetovej vojny ponúka tento dôkladne napísaný román Pip Williamsovej portrét nezabudnuteľnej ženy – silnej, skromnej, štedrej a vždy so vztýčenou hlavou, ktorá nájde provokatívne riešenie na pričasté vylučovanie žien z verejného života.“

MELISSA ASHLEYOVÁ,
autorka kníh *Vtáčia manželka* a *Včela a oranžový strom*

Február 1886

Pred strateným slovom tu bolo iné. Prišlo v použitej obálke s preškrtnutou starou adresou a na jej mieste prepísanou na *Doktor Murray, Sunnyside, Oxford*.

Otvoriť obálku bola ockova práca, mojou zas bolo sedieť mu v lone, ako keď kráľovná sedí na svojom tróne, a pomáhať mu vybrať každé slovo zo svojej papierovej kolísky. Vždy mi povedal, na ktorú kôpku mám slovo položiť, a niekedy mi zakryl dlaň svojou a viedol mi končeky prstov po krivkách písmen, šepkal mi ich do ucha. Keď slovo vyslovil, ja som ho zopakovala a následne mi povedal jeho význam.

Toto slovo bolo napísané na zdrape hnedého papiera s okrajmi rozstrapkanými na rozmer požadovaný doktorom Murrayom. Ocko držal papierik a ja som sa pripravovala na zapamätanie si slova. No nechtyl ma za ruku. Otočila som sa, aby som ho posútila, no pri pohľade na jeho výraz som onemela. Bol pri mne tak blízko a zároveň tak ďaleko.

Otočila som sa späť k slovu a snažila som sa mu porozumieť. Aj bez jeho ruky som prešla prstami po písmenkách.

„Čo je tam napísané?“ opýtala som sa.

„*Lilia, nesprávny tvar pre laliu,*“ povedal.

„Skoro ako mama?“

„Skoro ako mama.“

„Znamená to, že mama bude v slovníku?“

„Istým spôsobom áno.“

„Budeme v slovníku všetci?“

„Nie.“

„Prečo?“

Cítila som, ako sa dvíham a klesám s jeho dychom.

„Meno musí niečo znamenať, aby sa dostalo do slovníka.“

Znovu som sa pozrela na papierik. „Mama bola ako kvet?“ opýtala som sa.

Ocko prikývol. „Ten najkrajší kvet na svete.“

Zdvihol papierik a prečítal si vetu pod ním. Otočil ho, ako by hľadal viac. „Nie je to spisovné,“ skonštatoval. No prečítal si to znova, pohľad mu behal zľava doprava, akoby mohol nájsť to, čo tam chýba. Slovíčko položil na najmenšiu kôpku.

Ocko sa odsunul na stoličke a ja som mu zliezla z lona, pripravená podržať prvú kôpku papierikov. To bola ďalšia vec, s ktorou som pomáhala. Zbožňovala som to – sledovať, ako si každé slovo nájde miesto v niektorej schránke. Vzal najmenšiu kôpku a ja som v duchu hádala, do ktorého priečinka mama poputuje. „Ani privysoko, ani prinízko,“ spievala som si. No namiesto toho, aby mi kôpku podal, urobil tri dlhé kroky smerom ku kozubu a papieriky hodil do ohňa.

Boli tam tri slovíčka. Keď mu vyleteli z ruky, každé z nich odtancovalo v horúcom vzduchu na iné miesto. Skôr než *lilia – lalia* dopadla naspodok ohniska, videla som, ako sa skrútila.

Skríkla som a rozbehla som sa ku kozubu. Počula som, ako otec volá moje meno. Papierik sa zvíjal v horúčave.

Načiahla som sa, aby som ho zachránila, aj keď sa už hnedý lístoček zmenil na uhol a písmená z neho zmizli. Myslela som si, že ho podržím ako zamrznutý dubový list, no hneď ako som sa ho dotkla, zmenil sa na prach.

V tom momente by som dokázala zostať aj večnosť, ale ocko ma stiahol preč, bežal so mnou von zo Skriptória a strčil mi ruku do snehu. Bol bledý ako stena, tak som ho uistila, že to nebolí, no keď som roztvorila dlaň, čierne úlomky slova som mala vryté do popálenej pokožky.

Niektoré slová sú dôležitejšie ako iné – to ma naučilo detstvo v Skriptóriu. Trvalo mi však dlho, kým som pochopila prečo.

A decorative floral border in shades of gray surrounds the text. At the bottom, a vintage suitcase is open, showing several folded pieces of paper or documents inside. The text is arranged in three horizontal banners.

Prvá část

1887 – 1896

Baret – diskusný

Máj 1887

Skriptórium. Znie to ako nejaká znamenitá budova, kde sa aj tie najladnejšie kroky ozývajú medzi mramorovou podlahou a zlatistou kupolou. No v skutočnosti to bola len chatrč na dvore jedného domu v Oxforde.

Namiesto lopát a hrablí sa v nej uskladňovali slová. Každé slovo v anglickom jazyku bolo napísané na zdrape papiera veľkosti pohľadnice, ktoré posielali dobrovoľníci z celého sveta. Dávali sa do zväzkov do stoviek priečinkov lemujúcich steny Skriptória. Ten názov vymyslel doktor Murray – asi mal pocit, že záhradná chatrč je na uskladnenie anglického jazyka nedôstojná –, ale všetci ho volali Skripko. Všetci okrem mňa. Páčil sa mi pocit, ako sa to slovíčko hýbalo v mojich ústach a jemne mi pristálo na perách. Dlhو mi trvalo, kým som sa ho naučila vysloviť, a keď sa mi to konečne podarilo, už som sa ho nechcela vzdať.

Ocko mi raz pomohol pohľadať slovo *skriptórium* v priečinkoch. Našli sme niekoľko papierikov s príkladmi použitia a každá citácia sa datovala viac než sto rokov do minulosti. Všetky boli viac-menej rovnaké, ale žiadna z nich sa nezmieňovala o záhradnej chatrči pri dome v Oxforde. Skriptórium, ako som sa z papierikov dozvedela, je pisárska dielňa v kláštore.

No chápala som, prečo si doktor Murray to pomenovanie vybral. Spolu s jeho asistentmi boli tak trochu ako mnísi, a keď som mala päť rokov, nebolo ťažké predstavovať si ich slovník ako posvätnú knihu. Keď mi raz doktor Murray povedal, že dať dokopy všetky slová bude trvať celý život, napadlo mi, či život asi myslel. Vlasy mal už sivé ako popol a to boli len v polovici písmena B.

Ocko a doktor Murray spolu učili v Škótsku dlho predtým, ako Skriptórium vzniklo. A keďže boli priatelia a ja som nemala mamu, ktorá by sa o mňa starala, a keďže ocko bol jeden z Murrayových najspoľahlivejších lexikológov, každý nad mojou prítomnosťou v Skriptóriu prižmúril oči.

Bolo to pre mňa magické miesto – ako všetko, čo bolo a mohlo byť na jeho stenách uložené. Na každom povrchu boli naukladané knihy. Staré slovníky, dávne dejiny a príbehy plnili police, ktoré od seba oddeľovali písacie stoly, alebo tvorili kútik pre kreslo. Regály s priečkami sa týčili od podlahy po strop. Boli napchaté papierikmi a ocko mi raz povedal, že keby som si každý jeden z nich prečítala, rozumela by som všetkému na svete.

A uprostred toho všetkého stál triediaci stôl. Na jednom konci sedel ocko a po oboch stranách sa rozložili traja asistenti. Na druhom konci sa vynímal vysoký stôl doktora Murraya otočený k všetkým slovám a všetkým ľuďom, ktorí mu ich pomáhali definovať.

Vždy sme prichádzali ako prví, a tak som na chvíľu mala ocka a slová len pre seba. Sedela som mu v lone za triediacim stolom a pomáhala triediť papieriky. Keď som nejakému slovu nerozumela, prečítal mi citáciu pod ním a pomohol mi prísť na to, čo znamená. Ak som mu dala správnu otázku, pokúsil sa nájsť knihu, z ktorej citácia pochádzala, a prečítal mi z nej viac. Bolo to ako hľadanie pokladu a niekedy sa mi podarilo vykopáť zlato.

„Ten chlapec bol od narodenia zábudlivý naničhodník,“ prečítal ocko citáciu z papierika, ktorý práve vybral z obálky.

„Aj ja som zábudlivý naničhodník?“ opýtala som sa.

„Občas,“ povedal otec a poštekľil ma.

Opýtala som sa, o akom chlapcovi to je, a otec mi na papieriku ukázal, odkiaľ citácia pochádza.

„Aladin a čarovná lampa,“ prečítal.

Keď dorazili ostatní asistenti, vkĺzla som pod triediaci stôl.

„Buď tíško ako myška a nezavadzaj,“ nakázal mi ocko.

Skrývať sa mi nerobilo problém.

Navečer som sedela ockovi v lone pri kozube a čítali sme si Aladina a čarovnú lampu. Ocko vrazil, že je to starý príbeh. O chlapcovi z Číny. Keď som sa opýtala, či existujú aj iné príbehy, povedal mi, že sú ich tisíce. No tento príbeh nebol ako ostatné. Poobzerala som sa po Skriptóriu a predstavila som si ho ako džinovú lampu. Navonok obyčajné a vnútri plné zázrakov. Niektoré veci nie sú také, aké sa na prvý pohľad javia.

Na druhý deň som ocka prosíkala o ďalší príbeh. Priveľmi som sa nadchla a zabudla som byť tichá ako myška. Zavadzala som.

„Naničhodníci tu nemôžu zostať,“ varoval ma ocko a ja som sa zľakla, že mi zakážu vstup do Aladinovej jaskyne. Zvyšok dňa som strávila pod triediacim stolom, kde si malý poklad našiel mňa.

Bolo to slovo, ktoré skĺzlo zo stola. Chcela som ho zachrániť a podať doktorovi Murrayovi, hneď ako dopadne na zem.

Sledovala som ho, ako sa nesie v neviditeľnom prúde vzduchu. Očakávala som, že dopadne na nepozametanú podlahu, ale nestalo sa to. Kĺzalo vzduchom ako vtáčik, takmer pristálo, potom sa znovu nadvihlo a urobilo kotrmelec, akoby ho nadniesol samotný džin. Vo sne by mi nenapadlo, že mi pristane v lone, že by preletelo tak ďaleko. No stalo sa.

Slovko sa mi posadilo na poskladanú látku šiat ako padlý anjel. Neodvážila som sa ho dotknúť. Slová som mala dovolené

chytať len s ockom. Chcela som naňho zvolať, ale akoby mi niečo držalo jazyk za zubami. Dlhý čas som sedela so slovom v lone, chcela sa ho dotknúť, ale neurobila som to. Čo je to za slovo? Premýšľala som. A komu patrí? Nikto sa poň nezohol.

Po dlhom váhaní som ho opatrne zdvihla, aby som mu nepoškodila striebřisté krídla, a priblížila som si ho k tvári. V tme mojej skrýše sa čítalo neľahko. Posunula som sa k miestu, kde sa medzi dvomi stoličkami leskol svetlý záves prachu.

Pridržala som slovíčko vo svetle. Čierny atrament na bielom papieri. Deväť písmen. Prvé B ako biela. Prešla som prstom po ostatných, ako ma ocko učil: E ako egreš, Z ako zlato, P ako papier, R ako rak, Á ako áno, V ako vietor, N ako noha, A ako auto.

Bezprávna. Pod ním sa ako priadza vlnili ďalšie výrazy. Nerozoznala som, či ide o citáciu, ktorú poslal dobrovoľník, alebo o definíciu napísanú jedným z Murrayových asistentov. Ocko vravel, že v Skriptórii trávi celé hodiny preto, aby dal slovám od dobrovoľníkov zmysel, aby mohli byť zapísané v slovníku. Vraj budem mať vďaka tomu vzdelanie, tri jedlá denne a vyrastie zo mňa bystrá mladá dáma. Vravel, že tie slová sú pre mňa.

„Definujete ich všetky?“ opýtala som sa ho raz.

„Niektoré nie,“ odvetil ocko.

„Prečo?“

Odmlčal sa. „Pretože nie sú dosť dôležité.“ Zamračila som sa a ocko dodal: „Nepoužíva ich dosť ľudí.“

„A čo sa s nimi potom stane?“

„Vrátia sa do priečinka. A ak o nich nenájdem dosť informácií, zahodíme ich.“

„Ale ak ich nedáte do slovníka, môže sa na ne zabudnúť.“

Naklonil hlavu na bok a hľadel na mňa, akoby som povedala niečo dôležité. „Áno, môže.“

Vedela som, čo sa so slovom stane, keď ho vyhodia. Opatrne

som zložila papierik s výrazom *bezprávná* a vložila som si ho do vrecka zásterky.

Chvíľu nato sa pod stolom objavila ockova tvár. „Bež, Esme. Už na teba čaká Lizzie.“

Nakukla som pomedzi nohy. Nohy stola aj tie ľudské. A zbadala som Murrayovu mladú slúžku stáť vo dverách so zásterou natesno zaviazanou okolo pása, priveľa látky nad pásom aj pod ním. Vraj do nej ešte musí dorásť, ako mi raz povedala, no spod stola mi pripomínala dieťa, ktoré si skúša mamine šaty. Vyliezla som spod stola a pribehla k nej.

„Nabudúce poď dnu a hľadaj ma. To bude väčšia zábava,“ povedala som Lizzie.

„Tam nie je moje miesto.“ Vzala ma za ruku a viedla ma do tieňa jaseňa.

„A kde je tvoje miesto?“

Zamračila sa a mykla plecami. „Asi v izbe nad schodmi. A v kuchyni, keď pomáham pani Ballardovej. Keď však nepomáham, tak nie. A v nedeľu v Kostole svätej Márie Magdalény.“

„To je všetko?“

„A v záhrade – keď ťa strážim, aby sme sa nemotali pani Ballardovej pod nohami. A čím ďalej, tým častejšie aj na trhovisku, lebo pani Ballardová bolia kolená.“

„Vždy si bývala v Sunnyside?“ opýtala som sa.

„Nie.“ Sklopila na mňa pohľad a ja som nechápala, kam zmizol jej úsmev.

„A kde potom?“

Zaváhala. „S mamou a drobcami.“

„Kto sú drobci?“

„Deti.“

„Ako ja?“

„Ako ty, Esminka.“

„Zomreli?“

„Len mama. Drobcov zobrali, neviem kam. Do služby boli primalí.“

„Čo je to *služba*?“

„Prestaneš sa už vypytovať?“ Lizzie ma chytila pod pazuchy a točili sme sa koldokola, kým sa nám hlava netočila tak, že sme obe padli na trávnu.

„A kde je moje miesto?“ opýtala som sa, keď sa mi hlava dokrútila.

„Asi v Skripku. Pri tvojom otcovi. V záhrade, v mojej izbe a v kuchyni na stoličke.“

„A v našom dome?“

„Jasné, že aj tam, ale tu tráviš viac času ako doma.“

„Ja nemám nedeľné miesto ako ty,“ povedala som.

Lizzie sa zamračila. „Ale máš. Kostol svätého Barnabáša.“

„Tam chodíme len občas. A aj keď ideme, ocko si tam donesie knihu. Drží ju pred spevníkom a namiesto spievania si číta.“ Zasmiala som sa pri predstave, ako ocko otvára a zatvára ústa, tvári sa, že spieva, no nevydá ani hláska.

„To nie je smiešne, Esminka.“ Lizzie si položila ruku na kríž, ktorý sa skrýval pod jej oblečením. Zľakla som sa, že si bude o ockovi myslieť niečo zlé.

„To preto, že Lily zomrela,“ povedala som.

Lizzie sa prestala mračiť a tvár jej zahalil smútok – ani to som nechcela.

„Ale povedal, že ja sa mám rozhodnúť sama. O Bohu a nebi. Preto chodíme do kostola.“ Jej výraz sa uvoľnil, tak som sa rozhodla pre príjemnejšiu tému. „Moje najobľúbenejšie miesto je Sunnyside,“ povedala som. „Skriptorium. Potom moja izba, potom kuchyňa, keď pani Ballardová pečie, hlavne tie bodkované koláčiky.“

„Ty si trdlo, Esminka! Sú to ovocné koláčiky. Tie bodky sú hrozienska.“

Ocko vravel, že aj Lizzie je ešte dieťa. Videla som to, keď sa s ňou rozprával. Stála tak nehybne, ako len vedela, so zopnutými rukami, aby sa nehrala s prstami, a bez slov mu na všetko pri-takávala. Asi sa ho bála, tak ako som sa ja bála doktora Murraya. Keď však ocko odišiel, pozrela sa na mňa a žmurkla.

Ležali sme na tráve a svet okolo nás sa točil. Zrazu sa ku mne naklonila a vytiahla mi spoza ucha kvet. Ako kúzelník.

„Mám tajomstvo,“ povedala som jej.

„A aké, moja malá kapustička?“

„Tu ti to nemôžem povedať. Mohlo by uletieť.“

Po špičkách sme prešli cez kuchyňu smerom k úzkemu schodisku, ktoré viedlo do Lizzinej izby. Pani Ballardová sa skláňala v špajze nad nádobou s múkou. Videla som trčať len jej veľké pozadie v zelenej kockovanej sukni. Keby nás videla, určite by Lizzie našla nejakú prácu a moje tajomstvo by muselo počkať. Priložila som si prst na pery, no z hrdla sa mi dral chichot. Lizzie si to všimla, tak ma siahla do svojej kostnatej náruče a vyniesla hore schodmi.

V izbe bolo chladno. Lizzie vzala prikrývku z postele a položila ju na zem ako koberec. Napadlo mi, či je vo vedľajšej izbe niektoré z Murrayových detí. Bola tam detská izba a niekedy sme odtiaľ počuli plakať malého Jowetta, ale nikdy nie dlho. Pani Murrayová vždy rýchlo pribehla alebo poslala jedno zo starších detí. Priložila som ucho k stene a začula som zvuky zobúdzajúceho sa bábätka, jemné zvuky, ktoré ešte neboli slovami. Predstavila som si, ako otvoril oči a zistil, že je sám. Chvíľu mrnkal, potom sa rozplakal. Tentoraz za ním prišla Hilda. Keď plač ustal, začula som jej zvonivý hlas. Mala trinásť ako Lizzie. Jej sestry Elsie a Rosfrith za ňou ďaleko nezaostávali. Keď sme si s Lizzie sadli na prikrývku, predstavila som si, že na druhej strane steny robia to isté. Ktovie, akú hru by hrali.

S Lizzie sme si sadli oproti sebe s nohami prekríženými, kolenná sa nám dotýkali. Zdvihla som ruky na vytlieskavanie, no

Lizzie pri pohľade na moje smiešne prsty zaváhala. Koža na nich bola zvráštená a ružová.

„Už ma to nebolí,“ uistila som ju.

„Určite?“

Prikývla som a začali sme tleskať, aj keď Lizzie dosť jemne, takže to nevydávalo ten správny zvuk.

„Tak, aké je to veľké tajomstvo, Esminka?“ opýtala sa.

Takmer som zabudla. Prestala som tleskať a načrela som do vrecka na zásterke. Vytiahla som z neho papierik, ktorý mi v to ráno pristál v lone.

„Čo je to za tajomstvo?“ opýtala sa Lizzie, keď si vzala z mojej ruky papierik a pretočila ho na druhú stranu.

„Je to slovo, ale dokážem prečítať len tento kúsok.“ Ukázala som na *bezprávnú ženu*. „Prečítaš mi ten zvyšok?“

Prešla prstom po slovách, tak ako som to urobila aj ja. Po chvíli mi lístoček vrátila.

„Kde si to našla?“ opýtala sa.

„On si našiel mňa,“ povedala som. A keď som videla, že jej to nestačí, dodala som: „Jeden z asistentov ho vyhodil.“

„Takže vyhodil?“

„Áno,“ povedala som bez toho, aby som čo i len na chvíľočku uhla pohľadom. „Niektoré slová nedávajú zmysel a oni ich preto vyhodia.“

„A čo chceš s tým tajomstvom robiť?“ opýtala sa Lizzie.

Nad tým som nepremýšľala. Chcela som ho Lizzie len ukázať. Vedela som, že ho nemôžem dať strážiť ockovi, a ani v mojej zásterke naveky zostať nemohlo.

„Mohla by si mi ho postrážiť?“ opýtala som sa.

„Asi hej, ak chceš. No nechápem, prečo je to pre teba také dôležité.“

Pretože ku mne prišlo samo. Bolo malé a krehké a možno nič dôležité neznamenalo, ale musela som ho ochrániť pred

kozubom. Nevedela som, ako to Lizzie vysvetliť, no ona na tom ani netrvala. Namiesto toho sa zdvihla na kolená, načiahla sa pod posteľ a vytiahla odtiaľ drevený kufor.

Pozorovala som ju, ako kreslí prstami po jeho zaprášenom povrchu. Nenáhľila sa ho otvoriť.

„Čo je vnútri?“ opýtala som sa.

„Nič. Všetko, s čím som sem prišla, bolo v tejto kasničke.“

„Nebudeš ju potrebovať na cestovanie?“

„Nebudem,“ uistila ma a otvorila západku.

Vložila som svoje tajomstvo na spodok kufríka a posadila som sa na priehlavky. Vyzeralo také malé a osamelé. Presunula som ho na jednu stranu, potom na druhú. Nakoniec som ho vybrala a držala som ho v oboch dlaniach.

Lizzie ma pohľadila po vlasoch. „Budeš mu musieť nájsť ďalšie tajomstvá, aby malo spoločnosť.“

Postavila som sa, papierik som zdvihla nad kufrík tak vysoko, ako som dokázala, a pustila som ho. Sledovala som, ako letí dolu, kolíše sa zo strany na stranu, kým nedopadol do rohu kufríka.

„Tam chce byť,“ povedala som. Naklonila som sa, aby som ho uhladila. No nedalo sa. Pod papierikom bol hrbolček. Okraj sa nadvihol, tak som ho trochu prehla späť.

„Nie je prázdny, Lizzie,“ povedala som, keď sa pod papierikom objavila hlavička sponky.

Lizzie sa naklonila, aby sa pozrela, o čom hovorím.

„To je klobúková ihlica,“ povedala, keď sa po ňu načiahla. Na hlavičke mala jednu na druhej tri malé guľôčky a každá žiarila farbami. Lizzie ju zvrátila medzi palcom a ukazovákom. V jej pohľade som zbadala, že si na ihlicu spomenula. Pritisla si ju k hrudi, pobožkala ma na čelo a položila ju opatrne na nočný stolík k malej fotke svojej mamy.

Cesta domov do Jericha nám trvala dlhšie, než by mala, pretože ja som malá a ocko cestou rád vychutnáva fajčenie fajky. Tú vôňu milujem.

Prešli sme cez širokú Banbury Road a kráčali sme dolu Ulicou svätej Margaréty popri vysokých domoch v pekných záhradách a stromoch vrhajúcich tieň na cestu. Potom som nás viedla cikcakovito cez úzke uličky, kde sú domy natlačené husto vedľa seba ako priečinky na stene v Skriptóriu. Keď sme zabočili na Observatory Street, ocko si vyklepal fajku o stenu, vložil ju do vrečka a zodvihol ma na plecía.

„O chvíľu na to budeš priveľká,“ povedal.

„Vtedy prestanem byť drobec?“

„Tak ťa volá Lizzie?“

„Áno. A ešte aj *kapustička* a Esminka.“

„*Drobec* a Esminka chápem, ale prečo ťa volá *kapustička*?“

Za oslovením *kapustička* vždy nasledovalo túlenie alebo milý úsmev. Mne to zmysel dávalo, no nedokázala som to vysvetliť.

Náš dom stál v polovici Observatory Street, kúsok pred Adelaide Street. Keď sme dorazili k rohu domu, nahlas som zarecitovala: „Jeden, dva, tri, štyri, päť, pred dverami zastaň hned.“

Na vchodových dverách sme mali staré mosadzné klopadlo v tvare ruky. Lily ho našla na blšom trhu. Ocko vravel, že bolo matné a doškriabané a medzi prstami bol piesok, ale on ho vyčistil a v deň, keď sa vzali, ho pripevnil na dvere. Kým z vrečka vyberal kľúč, sklonila som sa a Lilinu ruku som pokryla svojou. Štyrikrát som zaklopala.

„Nikto nie je doma,“ povedala som.

„Čoskoro bude.“ Otvoril dvere, a ako vchádzal do chodby, musela som sa skloniť.

